

Baletristica, sciintie, arte, vietia sociala, moda.

Pesta 25 aprile (7 maiu).

Va esi in ffa-care domineca. | Redact. : strad'a palariei nr. 7.

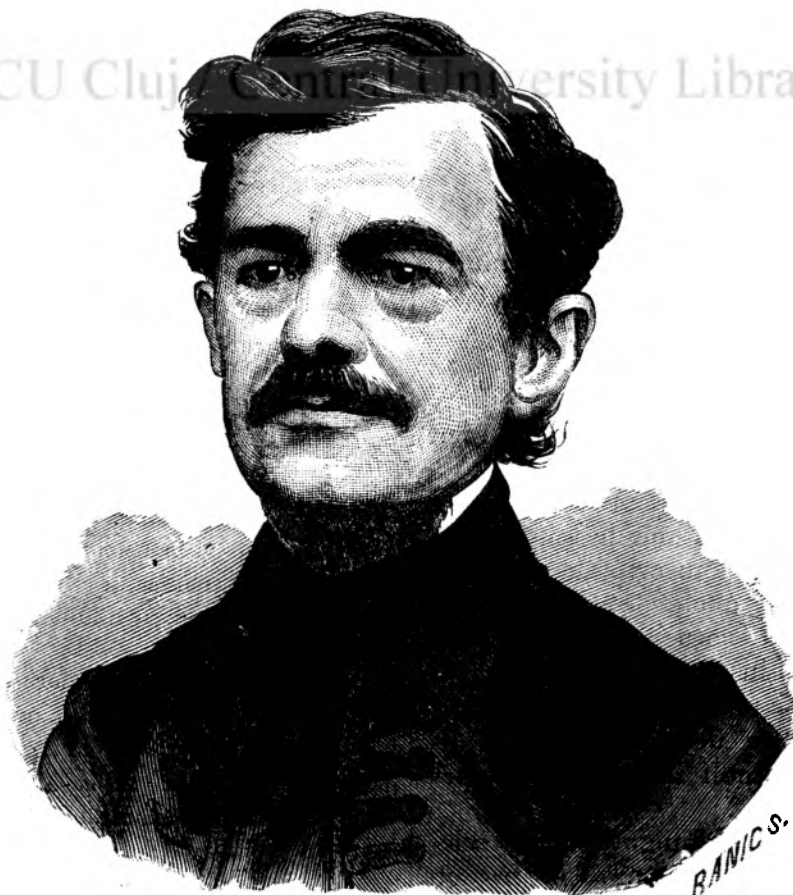
Nr. 17.

Anulu VII, — 1871.

Pretulu pe anu 10 fl., pentru Roman'a 2 galbeni.

Cav. Popu.

Acea parte a publicului romanu, care petrece cu atentie dezvoltarea istoriografiei romane, a potutu cetî adese-ori unu nume subsemnatu la o multîme de articoli istorici, aparuti in diverse intreprinderi literarie romanesci, si in timpul din urma mai alesu in fôia noastră; aceste scrieri denuncia tôte, câ autorulu lor — calcandu in urmele fericitului Petru Maioru — a studiatu cu adeverata predilectiune fantanele istoriei Romaniloru, si astu-felu posedepede plinu facultatea princi-

Gavrilu Popu.

pala a unui istoricu polemistu, care resfrange calumniile strainiloru. Acestu barbatu e parintele canonicu Gav. Popu, a carui portretu se vede pe pagin'a acést'a.

Dinsulu fu nascutu la 1818 in satulu Selice, comitatulu Turdii in Transilvani'a. Parintii lui au fostu lucratori de pamentu, dinsi nepotendu si nevoindu a-lu duce la scóla, elu peste vointi'a loru merse la scóla in Clusiu, unde se sustienù prin propri'a sa diligintia, pana ce absolvì cursulu filosoficu in liceulu r. c., candu apoi fu primitu la cursulu

teologicu in seminariulu romanescu din Blasiu. Dupa absolvirea studiilor teologice la anulu 1843 fu numitu profesoru substitutu de istori'a universală in liceulu din Blasiu, ér in anulu urmatoriu ajunse profesoru ordinariu de poesía si retorica, in care calitate functiunã pana la an. 1846, in acestu anu apoi fu numitu profesoru ordinariu de istori'a universală, si figurã ca atare pana la an. 1849.

Pe timpulu revolutiunii dinsulu functiunã ca parocu in Sibíiu, ér dupa sufocarea rescólei fu transpusu la Blasiu de profesoru de istoria, logica si psihologica.

La 1852 fu numitu directoru interimalu alu gimnasiului, si dupa unu serviciu laudabilu de 12 ani parasì carier'a profesorală si se retrase la parochía in Plosca-baia in comitatulu Unedórei, — de aice se mutã la Betleanu, de unde apoi repausatulu episcopu Dobra lu-invità la postulu vicarialu din Hatiegu, si de acolo la 1862 se mutã la Lugosiu, fiindu inaintatu de canonicu la capitululu gr. c. romanu din Lugosiu, unde functiunéza si adi.

Atinseramu numai pe scurtu aceste date biografice, câ-ci nu aceste contienu motivulu, care ne-a indemnatu sê publicãmu in fói'a nòstra portretulu si biografi'a acestui barbatu.

Caus'a care ne-a indetoratu a face acésta distinctiune, e activitatea sa literaria pe terenulu istoriograficu romanu. Studiulu istoriei i-a fostu ocupatiunea predilecta inca din fragedele sale tineretie, — pentru acest'a a facutu mai multe caletorie, scrutandu prin mai multe bibliotece pretfóse, ma insu-si are o biblioteca destulu de voluminósa, si inavutita cu mai multe manuscripte nepublicate inca, — acestu ramu alu literaturii este acél'a, in care si barbatulu nostru si-a eluptatu unu nume onorificu la compatriotii sei.

Dintre scrierile sale insfrãmu aice numai cele mai momentóse, si a nume la an. 1848 a publicatu o parte din manuscriptele lui Sam. Miculu, adaugându si unele note pré interesante; la anulu 1855 a scosu la lumina istori'a Daciei antice; la anulu 1864 a edatu geografi'a Banatului temesianu, insocita de notitie etnografice, — afara de aceste a publicatu o multíme de articoli in foile nòstre periodice.

Parcele sê-i tórca indelungatu firulu vietii, ca sê póta inavutí literatur'a nòstra cu multe producte pretfóse ale studiului seu neobositu!

Elis'a.

Susu pe ceriu lumina désa
Lun'a blonda resfirã;
Pe pamentu o iérna grea
Haina dalba de metasa
Lucitória-si intindea.

Ventulu rece, ce inghiatia
Totu suflã neincetatu,
Si cu vuetu-i turbatu
Spaimentã o juna fatia,
Ce in nópte a plecatu.

Totulu dórme 'n visuri line...
Totulu este unu misteriu;
Dar Elis'a in suspine —
Sub a iernei rece ceriu
Coboriã in cimiteriu.

Ochii ei de viorele
Tramiteau peraie 'n diosu;
Lacremi triste si de gele,
Ce pe sinulu ei frumosu
Inghiatiau nemangaiosus.

Sinu-i galfedu de frigóro
Tremurã ca vai de elu,
N'avea haine scutitórie
Decãtu numai unu spacelu,
Ca de véra, subtírelu.

Astufeliu ambla, pribegesco
Candu nici paserea nu sci;
Éra ventulu bubuesco
Totu mai greu ca pana-aci,
Cum ai vré a o rapí.

Dar acuma si mai tare
Ea serman'a suspiná;
Câ-ci mórmentulu tristu in care
Amoresulu ei dormiã,
De aprópe lu-vedea.

Cum ajunse de doru arsa,
In genunchi s'a aruncatu
P'unu visonu ce i gatase
Néu'a alba ce-a picatu,
Incependu de la 'nseratu.

Si-astufeliu plina de mahnire
Pe mórmentulu amutítu
Striga: „Scóla fericire!
Scóla scumpulu meu iubitu,
Au nu scii câ am venitu?!..

Am venitú sê mergu cu tine
 Susu in mandrulu eliseu;
 Scóla! dâ-me si pe mine
 Sê traescu in giurulu teu,
 Éra tu pe bratiulu meu!!!“

Si elu tace, nu respunde,
 Dins'a éra-si repetî,
 Dara glasu nu s'audî,
 Apoi dîce: „Dómnne unde,
 Unde-i celu, ce me iubi?!”

Susu din ceriu nu se aude
 Sê primésca vr'unu respunsu!
 Totulu pare ca ascunsu,
 Érn'a-i grea de o petrunde, —
 Frigulu culmea si-a ajunsu.

Néu'a pica, ventulu bate,
 Tóta nóptea pana 'n diori,
 Si-ai Elisei ochisiori,
 Sinu-i plinu de voluptate,
 Erau sloi de lacremiori.

Demanéti'a candu sosesco,
 Candu totu omulu e trezitu,
 Din colib'a ce-a dormitu
 O campana tristu vestesco,
 Câ Elis'a a moritu!...

Atanase Tuducescu.

Confusii.

— Comedía cu cantece in unu actu. —

Persónele:

Sierviescu majoru pensionatu.

Lis'a fiic'a lui.

Blag'a capitánu invalidu.

Valeriu fiulu lui.

Scen'a represinta o chilía domnésca in locuinti'a majorului Sierviescu, cu o usia in fundu, si dóue la laturi; pe o mésa sunt diuarie, si o parechia de ochilari; pe unu scaunu unu vestmentu de nópte de metasa.

Scen'a I.

LISA.

Simtíescu si eu odata,
 In pieptu-mi junescu,
 Simtíre delicata,
 Ce amóre o numescu;
 Dar amorulu pré fidu
 In anim'a-mi totu spune,

Câ iubescu unu individu
 De-a mea natiune.
 (Se audu tropote de afara, bate la usia.)
 LISA.

Intra.

Scen'a II.

LISA si VALERIU.

VALERIU.

Domnisióra! de multu nu ne-amu mai vedutu!

LISA.

Vrei se dîci vorbitu, câ-ci de vedutu ne-amu vedutu tóte dîlele.

VALERIU.

Séu aceea numesci dsióra vedere, candu omulu se duce de vre-o 10 ori prin néua si plóia inaintea ferestrei dtale, si numai man'a ti-o póte vedé cum merge in susu si in josu?

LISA.

Séu eu sum caus'a, câ tat'a numai arare ori merge de a casa??! séu nu siedu eu aicea de multu timpu cetindu diuarele aceste vechi! in cari mi-a invelitu frizorulu cositiele? Totu-si sê nu perdemu timpulu cu vaiete si tanguiri; câ-ci am sê-ti spunu multe: bune si rele.

VALERIU.

Eu asemene.

LISA.

Tat'a are unu amicu betranu, nu scfu unde, dar atât'a scfu câ e de 60 de ani, si câ m'a incredintiatu aceluia.

VALERIU.

Asié? apoi acésta e vestea cea buna?!

LISA.

Ba, acésta e cea rea, inse asta-di veni o epistola cu sigilu si laturi negre, care ni importasiesce, câ amiculu seu mirele a moritu.

VALERIU.

Ddiu sê-lu odihnéca, si deocamdata sê nu-lu mai scóle!! dar si mie mi s'a intemplatu asemene: tat'a m'a fostu incredintiatu cu o amica betrana a lui, dar avuta; inse prin intemplare, amic'a séu mirés'a mea, si-a gasitu unu amicu si o tulira.

LISA.

Cale buna si voiósa!! Asié dara éra suntemu liberi!

VALERIU.

Liberi?! Eu nu sum liberu.

LISA.

Séu ce-mi porti catusiele mele? nu-ti voiu dá libertate, cu atât'a mai pućinu, câ-ci m'am mestecatu in á dtale pré multu.

VALERIU.

E bine, acuma ar fi timpulu sê né in-

cununâmu cu cununele de rosa ale Hymenului.

LISA.

Firesce, de ar cugetá parintii nostri la aceea, la ce noi de multu totu cugetâmu!

VALERIU.

Déca mirele dtale a moritu, si mirés'a mea a fugitu, ... atunci ce ni mai póte sta in cale??

LISA.

Dieu nu sciu, dar mi-pare câ betranii nostri nu se intielegu pró bine.

VALERIU.

Cum asié? Séu n'au servitu ei la olalta?

LISA.

Da.

VALERIU.

Séu nu sunt amendoi invalidi?

LISA.

Asié e.

VALERIU.

Vorbescu bucurosu de vinurile bune!?

LISA.

E dreptu.

VALERIU.

Ba une-ori si de mominte dulci?!

LISA.

De ce nu? Tat'a inca si acuma se uita cu placere veri la ce femeia placuta, ba une-ori pré bucurosu.

VALERIU.

Asié dara armonía e cea mai frumósa!

LISA.

Inse se gasesce si cauza de impedecare, — tat'a a dus'o pana la majoru, alu dtale numai pana la capitanu; tat'a pórtá pe pieptu inca o medaila, alu dtale nu; alu meu e avuta, alu dtale nu; si aceste strica pacea cea buna.

VALERIU.

Bine, bine, dar totu-si amendoi sunt ómeni de parola.

LISA.

De siguru, inse tat'a a datu celui dtale 500 galbeni imprumutu, si imprumutulu e unu dealu mare pentru amici.

VALERIU.

Solvirea de siguru i va fi acrá.

LISA.

Dlu capitanu s'a vediutu silitu a se mutá din locuinti'a acésta frumósa, si a-si cautá alt'a mai rea.

VALERIU.

Inse acésta nu l'a superatu asié de tare.

LISA.

Voiu sê-ti credu, inse câ tat'a de locu a

luat'o si a solvitu, acést'a cugetu câ l'a fi superatu fórte.

VALERIU.

Eu cugetu câ de multu a si uitatu tóte, câ-ci e tare confusu.

LISA.

Firesce, câ in confusiune se uita de tóte.

VALERIU.

Inse in confusiunea lui de multe-ori face lucruri ridiculóse.

LISA.

Asié si tat'a.

VALERIU.

Mai de una-di simtiendu-se reu, dîse câ nu va merge nicairi. Inse catra média-di aflandu-se mai bine, fach' o escursiune prin orasiu, inse cu caciula comoda, intalnindu-se cu unu amicu, lu-intrebà de ce e cu caciula comoda?? elu i response, câ nu se simte bine, si nu va merge nicairi de a casa.

LISA.

Tat'a meu a pusu afara la pórtá langa clopotielu o siedula cu inscriptiunea: „Déca la repetit'a tragere pórt'a nu se va deschide, atunci dlu majoru nu se afla a casa, — de una-di vine singuru si trage, servitoriulu inse nu-lu audí delocu, elu inse cetindu inscriptiunea, si-dîse: Dlu majoru nu e casa, si se intornà éra inapoi.

VALERIU.

Bravo! acést'a potemu presupune si de tatalu meu.

LISA.

O! in confusiune ei nu mai sciu ce facu.

VALERIU.

Confusiunea loru mi-va servi spre usiore-tate ca sê te potu cercetá mai de multe ori, fara a fi bagatu in séma de tat'a dtale.

LISA.

Dar totu-si nu in chil'á mea?!

VALERIU.

De ce nu! séu nu am locuitu eu mai multu timpu in chil'á acést'a? Eu cunosecu aici totu loculu.

LISA.

Déca ai siediutu aici atât'a timpu...

VALERIU.

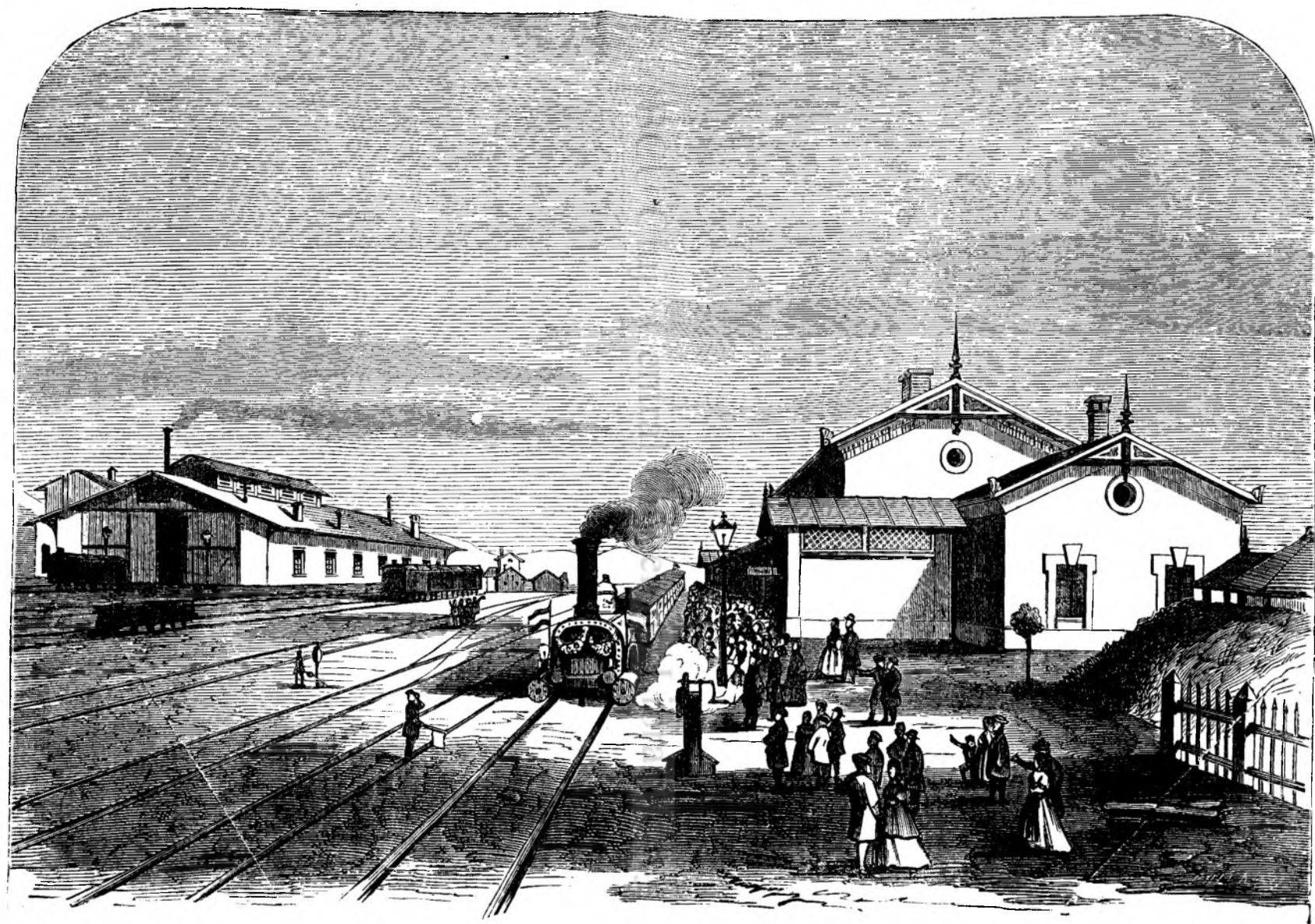
Nu-mi ierti dsióra sê vedu cum ti-ai aran-giatu chil'á?

LISA.

In numele Dlui, inse sê nu treci pragulu! (Deschide usi'a la o chil'á.)

(Va urmá.)

Alesandru Patrino.

Statiunea calei ferate la Clusiu.

Despre flori.

(Urmare.)

Prin o cultura buna vomu ajunge in scurtu timpu la nesce plante pecātu de bine desvoltate, frumóse, pe atât'a de sanetóse.

Scopulu care lu-urmarimu, avemu trebuintia de trandafiri, cari voimu ai tiené in óle, a formá cu ei grupe, alee, séu a infrumsetiá care-va movila s. a., câtu si cerinti'a publicului, placerea generala ni dá deslusîrile de lipsa in privinti'a creşterii adeca inalti, de midilocu séu pitici.

Ori pe care cale amu cascigatu macesii, — din sementia séu i-am scosu din paduri séu de pe campu, e totu una, si noi trebue sê fimu in-grigiti ai preface in trandafiri cu flori involte, sê fia câtu mai frumosi si asta se póte numai prin altuire.

Ca si la cei alti arbori (meri, peri s. a.) se folosescu si la nobilirea macesiului multe metode de altuire, dintre cari cele mai de frunte si indatinat sunt:

1. *Legarea*. Resultatele cele mai bune le ajungemu candu macesiulu, carele voimu a-lu inobilitá, e asemene de grosu ca ambladiti'a trandafirului ce voimu a-lu inmultí. Legarea se face fórte lesne si in urmatoriulu modu: trupin'a macesiului se taie costisiu, asemenea taetura se face la ramur'a nobila. Taeturile macesiului si a ramurei, sê fia de o potriava de lunga, si asta pentru câ asié se asiédia mai bine. se potu legá mai lesne si legatur'a tiene mai bine. — Asié taete se pune ramur'a nobila pe taetura macesiului si asta incátu sê vina cósi'a cu cósi'a, masga cu masga, apoi se léga cu fasie de teiu séu pandia. Legatur'a nu trebue sê fia pré strinsa, inse asié de bine incátu sê nu se misce ramur'a

Se póte altuí si déca e ramura ce-va mai subtíre decátu trupin'a, inse avemu sê observámu, ca ramur'a sê vina bine lipsita de trupina si de o parte sê vina cósi'a si masg'a ramurei pe cósi'a si masg'a trunchiului, fiindu câ asié se inlesnesce fórte prinderea altuanului.

Legarea e o metoda de altuire dintre cele mai bune, pentru câ trunchiulu se vatemala mai pucinu; e mai sigura, pentru câ punendu-se taetur'a pe taetura, suculu curge cu inlesnire in ramur'a nobila, deci grabesce creşterea ei.

Legarea se face tare lesne si iute, numai la arbori cari au multa maduva trebue sê bagámu de séma, ca taetur'a sê se faca fórte neteda si sê nu se sfasie madu'a, câ-ci altcum e lucrulu de giaba.

Se póte legá primavér'a pana a nu da su-

culu, éra avendu casa calda de flori se léga si érn'a, inse pana a nu incepe vegetatiunea.

2. *Ocularea*. Se póte face preste totu timpulu vegetatiunii planteloru, adeca totu-de-una pana candu se deslipesce cósi'a de lemn.

La asta altuire se ia, precum ni aréta numirea, numai ochii séu mugurii de la mladitiele nobile; éra in trunchiu se face o taetura in forma si in asta se viresce mugurulu, apoi se léga cu teiu séu altu ce-va asié incátu mugurulu sê mana liberu. De a supra locului altuitu se lasa la trunchiu câte-va frundie, ca asié sê nu se nadusiésca mugurulu nobilu prin suculu celu multu.

Dintre tóte metodele de altuire e ocularea cea mai buna si de recomandat, nu numai pentru câ se face lesne si iute; pentru câ causéza cea mai pucina vatemala; ci pentru câ e cea mai sigura si se póte aplecá mai preste totu anulu.

Ocularea de primavéra e cu scopu acolo unde e véra lunga, érn'a nu pré rece si scurta, séu la plante cari vinu in case calde scutite de gieru, si asta pentru câ mladiti'a ce creşce din mugurulu nobilu adesea nu se póte cóce de ajunsu si asié degiera. Ocularea din augustu, de tótna, e mai sigura.

3. *Altuirea in taiatura*. Asta altuire e pe câtu de vatemala, pe atât a fara sporiu, de aceea se folosescu din ce in ce mai pucinu si numai la arbori mari, a caroru ramuri voimu a le nobilitá; séu la pomii selbatici scosi de pe campu séu din paduri, si asta candu acestia sunt prinsu séu se altuescu érn'a in casa.

4. *Altuirea sub cósia*. E analoga cu altuirea in taiatura, numai atât'a diferesce, câ ambladiti'a nobila nu se pune in taiatura, ci se viresce sub cósia.

5. Mai sunt unele metode de altuitu, precum e telinearea, alipirea s. a. Telinearea se intrebuintiéza câte o data la meri si peri, inse tóte aceste nu se pré indatinéza, pentru câ nu se potu adoptá lesne, receru multu lucru, si bagare de séma si cu tóte aceste nu aducu fólose mai mari.

Tieranulu celu mai simplu scie, câ vatematurile la arbori trebue unse si legate, de nu voimu perirea lor. Tieranulu in lipsa de altu ce-va gramadesce pamentu si-le léga ca asié se nu póta strabate aerulu, carele distruge tóte.

Folosirea pamentului si mai alesu déca acest'a e amestecatu, e de recomandat la vatemature mari, inse la altuani nu e cu scopu, pentru câ de o parte pamentulu e porosu, prin

urmare aerulu lu-patrunde de si pucinu, totu-si e stricatoriu; éra prin ploi pamentulu se móia si macina; de alta parte astfeliu de legatura la altuani aréta uritu, dâ multu lucru si totu nu e sigura.

Mai cu scopu e cér'a, de care se folosescu gradinariii, si asta pentru câ o cârpa séu hartía unsa cu astfeliu de céra scutesce altuanulu mai bine, vindeca taiatur'a mai lesne, e usióra, iute de facútu si mai fara cheltueli.

Pentru fabricarea astfeliu de céra sunt mai multe recepte si anume: se ie 1 pundu céra, 1 pundu terpentinu, $\frac{1}{2}$ pundu resfna alba si $\frac{1}{2}$ pundu séu.

Afara de terpentinu celelalte se mesteca la olalta se punu intr'o tigate, si cu asta pe carbuni ca sê se topésca incetisioru; terpentinulu trebuie sê se topésca in altu vasu: fiindu ambele fluide, se tórna si se amesteca la olalta câtu mai bine. Dupa aceea fiindu inca calde se tórna in unu blidu cu apa ca sê se recésca. — Topirea sê se faca câtu mai incetu si trebuie sê ne îngrigimu ca sê nu se aprinda aceste materii, câ-ci ni potu causá daune.

Dupa ce s'a recitu cér'a, se forméza in globuri si rude, si se pastréza la unu locu rece, — invelindu-se mai nainte in hartía, unsa cu unsóre.

Avem de observatu, câ cér'a ce remane spre pastrare, trebuie pusa in vase bune, si astupate câtu mai bine, ca sê nu póta strabate aerulu, pentru câ o intaresce, evaporandu spiritalu.

La noi e mai indatinata inmultírea trandafiriloru prin lastariu. Si anume se alegu ambladitie tinere si sanetóse, se taie pe 4—5 muguri. Taiatur'a sê fia costisia. Apoi se punu in óle flori. Se intielege de sine, câ ól'a trebuie umpluta cu pamentu bunu si grasu. Maditiele puse trebuie udate mereu ca sê nu se usuce. — Si asta pentru câ in pamentu jilavu se prindu crengutiele cu multu mai usioru, decátu in uscatu. Trebuie sê se tiena ólele mai la umbra, câ-ci asié se inradecinéza mladitiele mai bine si ingraba.

Prin lastariu de radecina se potu cascigá trandafiri, si asta déca se deslipsisca de catra trupina radecinele mai nóue, si aceste taiandu-se la o lungime de 3—4 policari (degete) se punu in pamentu bine pregatitu séu in óle. — Déca lastarulu e sanetosu si bunu, apoi in curundu dá ambladitie cu putere, si trandafirii astu-felu cascigati sunt de soiu bunu.

Trandafiri de soiu bunu se potu cascigá si altu-felu; adeca se alegu dintre trandafirii ce

voimu ai inmultí, aceia, cari au mai multe si mai frumóse crengi séu lastare. Se alegu crengile de laturi, inse sanetóse si bune. — Se facu atâte grópe, câte crengi avemu. In fía care grópa se trage câte o crénga si se asiédia asié, incátu sê remana câti-va muguri afara din pamentu.

Ca sê stee créng'a mai bine in pamentu, se punu nesce carlige, cari o tienu. Prin acestu modu potemu avé atâti-a trandafiri noi, câte crengi séu lastari voru fi la trupina. Trandafirulu face in acelu anu flori multe, lastare mari, frumóse si sanetóse.

Dupa ce s'au inradecinatu, crengile trebuie taiate de catra trupina, si se potu transplantá ca trandafiri noi la loculu unde ni trebuescu.

Prin tóte aceste 3 metode ne potemu bucurá de trandafiri buni, cari n'au trebuintia sê se altuiesca.

Ca si prasirea, pe atât'a e de necesariu a dá trandafiriloru o crescere corespundiátoria. Déca voimu a cresce trandafiri pitici, trebuie sê alegemu nu numai de acelea specie d. e. tr. de rusalie rasura s. a. crescerea sê fia câtu mai cu scopu, si adeca de josu incependu sê fia rugulu intregu impregiuratu de lastari sanetosi, verdi carele (lastariu) sê fia inpenatu cu flori mult si dese.

Rugulu sê nu se lase a se urcá in susu, ci sê se crésca incátu sê formeze unu buchetu, carele sê desfeteze ochiulu si mirosulu sê-lu adapa cu balsamu finu.

De voimu a imbracá cu vestmentulu farmecatoriu alu trandafiriloru care-va délutiú séu movila, atunci avemu trebuintia de trandafiri pitici, de mediulocu si nalti.

Sunt specie de trandafiri, cari crescunalte, prin urmare sê alegemu de acestea specie si sê le cultivâmu dupa scopulu ce-lu dorimu. — Sê lasâmu a se desvoltá rugulu pana la naltímea dorita, aici trebuie tunsu asié incátu sê formédie o coróna frumósa, avendu lastari incarcati de flori in tóte partile. Prin o tundere si impartíre cu scopu se ajunge asta fórté lesne.

Macesiulu are lemnú mai tare si cu putere, deci prin altuirea de macesiu se potu lesne castigá trandafiri inalti. Pe unulu si acela-si macesiu se potu altuif mai multe specie de trandafiri; si asié unu rugu ne-ar poté infaciosiá nu numai mai multe soiuri de flori, de colori diferite, ci si de unu mirosu delicatu si placutu.

(Va urmá.)

Ionu Chitu.

S A Z O N U

Diariile în Fomani'a.

Voindu cine-va a scrie istoria literaturii romane moderne, ceea ce nimene n'a voit până acum, ar fi silitu a o împarti în trei ramuri de o întindere foarte inegală: opere originale, traducțiuni și diariile.

Operele originale sunt atât de puține, și chiar acele ce există, sunt atât de banale, încât Românii cei serioși recunosc cu dorere, că originalitatea este mai mult o dorință, decât o realitate în literatură dășă națională. Noi înseși am rășit a descoperi câteva opere romane adevărate originale, dar ele sunt compuse de țărani, adică de nesce oameni, cari neșciindu cărte, sunt puși în imposibilitate de a traduce: acele opere se numesc *cantece și basme*.

Traducțiunile sunt cu atât mai numeroșe în limbă română, cu cât ele cuprind nu numai traducerile cele marturisite pe titlu, ci mai îmbrățșieșă aproape totalitatea operelor asié numite originale; căci traducătorii din această țară de cele mai multe ori se feresc, cu unu felu de antipatie, de a dăce că traduc, *o localisășă, imitășă seu prelucrășă*.

Dar partea cea mai ponderoșă a literaturii romane sunt diariile. Diariile nu sunt nici opere originale, nici traducțiuni, ci o specie de condică, în care unu omu, numitu *publicistu*, înscrie în ordinea dălelor, dar fără ordine de materie, totu ce aude, totu ce vede, totu ce i se pare că a vediatu, seu a audiatu, și în fine totu ce-i vine în capu! Aceșă ramură de literatură e cea mai răspândită și cea mai gustată în Romani'a.

Pentru a scrie o operă originală, unu omu, fia macaru și unu Romanu, are trebuința de inventiura, de spirit, de meditațiune, de rebdare. Pentru a poté traduce, elu are nevoia de a cunôșce cu perfecțiune limbă sa proprie și limbă străină, din care traduce. Pentru a fi diaristu seu cum se dăce, *publicistu*, Romanulu nu are zoru de nimicu, nici chiar de gramatică! Totu ce-i trebuie sunt ochi, sunt urechi, urechi cu câtu mai mari cu atâtu mai bine, și o capățina în întielesulu materialu alu cuventulu, adică unu organu comunu totoruru animăleloru, și în interiorulu caruia se operășă, într'unu modu confusu, ôre-cari asociatiuni de idei. A șei șe scrii nu strica; dar nu e de prim'a necesitate: diaristulu romanu prefera a dictă, din data ce-si poté procură unu secretariu, ér pentru a dictă ajunge a avé o gura.

Dar aceste avantagii nu sunt singure și nu sunt cele principale.

Pe candu autorulu unei opere originale vorbesce numai în propriulu seu nume; pe candu traducătorulu vorbesce numai în numele unui autoru străinu; publicistulu, chiar celu mai de pe urma, declama totu-de-una în numele țierei întregi, dăcându-se a fi expresiunea cea mai completă a națiunii. Si șe observati bine, că nimene nu-lu poté desminti în această privință, afără numai dóra de unu altu publicistu; căci nimene altulu nu posedă mandatulu de reprezentantu alu totoruru aceluora, ce nici nu-lu cunoseu, nici nu l'au vediatu, nici n'au vorbitu cu dînsulu, nici n'au audiatu poté de numele lui!

Altu avantaju nu mai puțin pretiosu este privilegiulu, ce au diaristii romani de a schimbă pe totu diu'a ceea ce se numesc *principie*. A fi diaristu, este a fi acela-si omu în cursulu unei singure dăle; căci cuventulu *diariu* se trage din cuventulu *di*. Din data înseși ce a trecut o nôpte la mijlocu, diaristulu și-schimba faci'a: ceea ce ieri a fostu albu, devine negru; *da se preface în nu*, marele Cuza se transformă în țiranulu Cuza, ilustrulu Cogălniceanu se transfigurășă în tradactorulu Cogălniceanu... O nôpte la mijlocu, nu mai multu!

Câte odată publicistulu știgmatizășă, în termini fulgeratori, demoralizășă țierei, corupțiunea funcționariloru, abuzurile administratiunii, etc. etc... Cătu-lu, ai crede, că vorbesce unu Catonu, că audi pe unu Socratu, că vedi pe unu Brutu. Desamagesce-te! Diaristulu nostru elu însu-si e înnoțiatu în vitiuri, e scaldatu în corupțiune, e înnețatu în abuzuri! Ce vreti! între drepturile, cuprinșe în calitatea de publicistu, se numera și acelu de a cere ca alții șe fia buni, fără ca șe fimu buni noi însi-ne.

Asié dăra, jurnalistulu, numai jurnalistulu se bucură în Romani'a de prerogativă de a nu șci nimicu, de a vorbi verdi și uscate în numele țierei, de a nu avé principie, seu mai bine, de a le avé pré multe; și în fine, de a predică moralitatea de pe însă-si tribună imoralității! Acestă e tipulu publicistulu romanu. Sunt exceptiuni, dar exceptiunile nu sunt regule; și chiar exceptiunile, câte ne întimpina aci, nu ni se pară a fi destulu de sigure. Se întempla, bună-ôra, câte unu jurnalistu moralu, dar ce folosu! elu nu șcie carte. Se întempla, pe de alta parte, câte unu jurnalistu mesteru de a scrie, dar fără cea mai mica autoritate morală. Se mai întempla câte unu jurnalistu cu principie nestramutate, dar vai! acele principie sunt nestramutate numai în rateciri. Cătu priveșce sacramentulu obiceiulu de a îndrugă însira-te margarite în numele națiunii, o! în această privință ve potemu garantă, că nu yeti gasi în Romani'a nici o exceptiune.

După această caracteristică generală, cauta șe adăugemu câte-va detalie de nuanță, ce nu voru fi fără interesu pentru lectorii nostri. Sub denumirea de diaristu se întielegu nu numai directorii, redactorii și colaboratorii diariiloru, ci înca *proprietarii și amatorii*, dôue graduri inferiôre, de o mare importanță socială.

Proprietariulu diariulu, candu nu intrunescă cu această calitate vre-una din celelalte calități din ierarhi'a publicismulu, e unu simplu sacu, din care esu bani și în care intra bani. De cele mai multe ori, elu este vre-unu fostu negutiatoriu de comestibile solide seu licuide, carele avusesă nenorocirea de a crede, că în țieră romăneșă cele de hrana spirituală se vindu mai bine decâtu cele de hrana materială. Vedîndu-se mai la urma înșielatu în calculele sale, încredințându-se că publiculu nu i e fôme nici șete de diarie, și simțîndu-se pe calea ruinei; acestu proprietariu ajunge, pe la șfersitu, a-si caută mântuirea financiară unîndu editarea diariulu cu vre-o alta mșșeria mai lucrativă: de esemplu, cu acea de cametaru. Vetu în-

tre! a inse, de ce elu nu se lapeda cu totul de publicismu? E bine, e imposibilu! Amorul de gloria este mai puternicu decâtu judecat'a cea sanetosa. E dulce a poté dice onorabilulu burgesu: „sum si eu unu diuaristu!“

Amatoru este ori-cine a scrisu vre-odata unu singuru articolasiu de diece renduri intr'unu diuarasiu ore-care. Acele diece renduri i procura pentru totu-de-una titlulu onorificu de *publicistu*. Din acea di, incetandu de a fi unu simplu moritoriu, elu incepe a tiené capulu mai susu, incepe a vorbi mai traganatu, incepe a gesticulá cu demnitata unui tenoru de la opera, si tóte disputele sale cu *adversarii politici*, din salóne séu de prin cafenele, incheie neapertu cu acésta sonóra frasa: „domnule, am desvoltatu pe largu ideile mele in numerulu cutare din diuariulu cutare, in colon'a cutare.“ A respunde unui asemenea diuaristu, cá n'ati cetitu articolulu seu, este a comite o crima de les-majestate. Pentru a nu ve atrage man'a acestui gigantu alu publicismului, dvóstre preferiti mai bine a-i spune, cá ati cetitu faimosulu articolu de dóue ori. Atunci publicistulu nostru ve zimbesce cu unu aeru de innalta satisfactiune; si trece la altii, pentru a-i intrebá si pe aceia, déca au avutu placerea de a citi *numerulu cutare din diuariulu cutare, in colon'a cutare...*

Dupa ce v'amu recomandatú interesant'a persóna a publicistului romanu din diferite puncturi de vedere, mi-remane a ve introduce in fabric'a, in care se elaboréza cuprinsulu celu cuotidianu, ebdomadaru, séu de trei ori pe septemana alu unui diuaristu.

Candu publicistulu are o casa, atunci cabine-tulu seu de lucru presinta o lunga mésa in midiloculu apartamentului, incarcata de hartie, condeie, calimari, si câte-va flori, dar nici o carte pe mésa séu in restulu odaii, afara numai dóra de dictionarele lui Boullé, in cari se marginesce bibliotec'a unui diuaristu ce se respecta. Mobilarea casei e extrema: séu fórté simpla, de lemnu prostu si tapitiata cu o stufa anonima; séu fórté pompósa, buna óra ce-va in gustulu orientalu, cu divanuri turcesci, cu covóro persiane, cu perdele de adamascu, cu *antice* aruncate in tóte coltiurile. In genere, unu diuaristu romanu s'ar crede nedemnu de a conduce opiniunea publica, déca s'ar tiené pe o cale de midilocu, nici pré-pré, nici fórté-fórté.

Candu publicistulu n'are casa, atunci elu lucréza in *redactiune*. adéca intr'o intunecósa camera din Pasagiú, unde se primescu abonamentele si se face espeditiunea. O mésa acoperita cu unu postavu petatu ca o pele de tigrú; unu dulapu de lemnu albu, in care se tienu numerele diuariului; unu scaunu séu dóue, si trei halbe cu bere, — presinta tabloulu celu mai completu alu acestui apartamentu.

Publicistulu, atátu acelu cu casa, precum si celu fara casa, ér mai alesu acestu din urma, nu e nici odata singuru. *Amicii politici* lu-incungiura totu-de-una, fumandu, vorbindu, strigandu si certandu-se, pe candu elu, ca unu alu doilea Cesaru, aruncatu in acestu chaosu de voci, respunde unora, intréba pe altii si, totu-d'odata, scrie *revist'a*. *Revist'a* este de dóue feluri: *interióra* si *estérióra*. *Revist'a estérióra* cuprinde traducerea unoru pasagie descusute in diuarie franceso, despre totu ce s'a petrecutu in Paris, in Londra séu in Peking, nu mai departe decâtu *cu siese lune inainte*. *Revist'a interióra* nu cuprinde nici odata altu ce-va, afara numai de o inflata fraseologia a supra uneia din

aceste dóue teme, dupa impregiurâri: „governulu e escelentu“ séu „governulu e abominabilu.“ Ambele reviste ocupa prim'a pagina a diuariului. Ve poteti imaginá restulu!

Ce e nu mai pucinu remarcabilu, este indiferenti'a siefului redactiunii pentru articoli, ce i se tramitu de aiurea si cari ocupa in diuaristu paginela a dóu'a si a trei'a. Fia articolulu cátu de secu, cátu de reu scrisu, cátu de absurdu, elu e primitu cu bratiéle deschise si se publica indata, cea de antáiú grija a unui bunu diuaristu fiindu de a imple diuariulu! Éta de ce pagin'a a patra, destinata pentru anuciuri, e totu-de-una cea mai solida in diuariéle romane!

Amu mai poté spune multe, fórté multe, dar ni lipsesce spaciulu. Suntemu multiumiti, déca ne-amu implinitu macaru pe jumetate scopulu de a cantari greutatea organeloru opiniunii publice in Romani'a.

B. P. Hasdeu.

Societatea pentru fondu de teatru.

Conformu conclusului adusu de adunarea generala de la Deva a Societâti pentru fondu de teatru nátiunalu, adunarea generala de estu-anu alu numitei Societâti se va tiené *in orasiulu Satumare in diu'a de 1 iuniu a. c. st. n.* care este a 5-a di de Rusali. Program'a adunârii se va publicá mai tardiu. Pesta 30 aprile 1871.

In numele comitetului

Dr. Iosifu Hodosiu,

presiedinte.

Iosifu Vulcanu,

secretariu.

CE E NOU?

* * * (Inteliginti'a romana din comitatulu Satu-mare) a tienutu la 2 maiu in orasiulu Satu-mare, la dlu avocatú Alesandru Ferentiu, o conferintiá mai estinsa spre a se intielege cu totii in privinti'a pregatiriloru la unu actu atátu de maretiu, precum va fi prim'a adunare romanésca ce se va tiené la dinsi in caus'a infiintiârii teatrului nátiunalu. Toti cei de fatia au salutatu cu unu víu entusiasmu tienerea unei adunârii romanesci in midiloculu lorú, si toti au promisú spriginulu lorú moralu si materialu. In legatura cu aceste mai amintimu, cá a dóu'a di de adunare sér'a se va tiené unu balu in folosulu teatralu, care asemenea va fi primulú balu romanescu in Satu-mare. Anunciámu acést'a, ca damele romane sê aiba timpú a se pregati de timpuriú!

⊙ (Deputatiunea insarcinata de conferinti'a de Alba-Iulia) a inaintá petitiunea adresata domnitoriului, in cestiunea congresului bisericeii rom. gr. cat. si-a implinitu missiunea domineca in 30 aprile, a. c. Membrii, (afara de Dd. Popu-Grideanu si colon. bar. Dav. Ursu, cari fiindu impededati nu se potura presentá, éra substituirea lorú in pripa nu se potú face decâtu in parte, prin d. Venteru, adv. in Aradu, carele ca unulu ce luase parte la confer. potú sosi la terminu) adunandu-se sambeta duba média-di la d. septemv. Mihali, primira de la d. presiedinte V. Popu impartesirile necesarie, si anume li se comunicá testulu alocutiunii, la presentarea petitiunii, care fu primitu cu multumire,

ór'a adunării si infatșiării, etc. Domineca la 10 $\frac{1}{2}$ de-manéti'a adunandu-se éra la locuinti'a dlui G. Mihali, plecara in corpore la Bud'a, unde la 11 $\frac{1}{4}$ óre intrara la dlu ministru Pauler. Aici conducatoriulu deputatiunii dlu L. Vas. Popu spunendu scopulu venirei, resumendu simburele petitiunii si dechiarandu ministru-lui vointi'a resoluta a Romaniloru gr. cat. de a nu participá la congresulu catoliciloru unguri si de a nu da nici candu mana de ajutoriu la punerea in lucrare a concludeloru statutulu loru in ceea ce privesce biseric'a rom. gr. cat. lu-rogá ca sê binevoiesca a inaintá petitiunea la M. S. domnitoriulu. Ministrulu, cam surprinsu de ultimele cuvinte, respunse cá miscamintele autonomice a le diferiteloru confessiuni din tíera, taia afundu in interesele statulu si din acestu punctu de vedere au si insemnetate politica, prin urmare cá dsa are sê faca in asta privintia studie adance si meritórie a supra cestiunii, are sê o propuna in consiliulu ministerialu si apoi cu rezultatulu de acolo impreuna, a-lu substerne la M. S. domnitoriulu. Dupa aceste rogá pe d. conducatoriulu a-i presentá pe membrii deputatiunii, vorbindu cu afabilitatea-i cunoscuta câte-va cuvinte cu fiesce carele membru, dintre cari pe unii i si cunoscea. (Fed.)

* * * (*De ce te temi, nu scapi!*) Díce proverbulu romanu. In unulu din nrii trecuti ni exprimaramu temerea, cá Santí'a sa parintele episcopu din Oradea-mare va numí rectoru in seminariulu domesticu de acolo vr'unu canonicu Acuma aflámu, cá temerea nóstra s'a realizatu. Episcopulu a delaturatu pe uniculu barbatu capabilu pentru acestu postu, dlu Iustinu Popfíu, si a numitu rectoru alu seminariulu pe canoniculu Szabó. Ni pare réu, cá Santí'a nici de asta-data n'a facutu unu actu, cu care si opiniunea publica s'ar fi multiamitu.

± (*Tinerimea romana aradana*) acompániata de antisti'a comunitáti bisericesci, — precum ni se scríe — a arangiatu in 20 aprile st. n. unu concertu urmatu de balu, parte in favorulu bisericeii catedrale, parte in favorulu corulu vocalu natiunalu de acolo. Acestu concertu (vocalu) romanu a fostu primulu arangiatu in Aradu si pentru aceea întreprindietorii lui merita totu respectulu si recunoscinti'a nóstra, cu atâtu mai vertosu pentru cá asemenea încercári aici in oceanulu romaniei din Ungaria, a suferitu in mai multe ronduri naufragiu. Conformu programei pies'a prima a fostu „Resunetulu“ cantatu in quartetu de corulu vocalu natiunalu constituitu din teologi si studinti si condusu de tinerulu I. Craciunescu teologu de an. I, care si-a datu si-dâ tóta nisuiel'a pentru eserciarea tinerimeii gratuitu in cantárele natiunale. „Resunetulu“ fu primitu cu viue aplause. Urmá „Ingratulu“ dechiamatu de Iosifu B. cu o intonare barbatésca, nimerita. „Nebunulu“ (Le fou) fantasia pe piano-forte de dsiór'a Lucretia Cost'a, o demna stranepóta a Lucretiei antice si pe câtu de frumósá: pe atâtu de afabila. Aplausele erau sê nu incete atâtu la pies'a acésta, dar mai vertosu la pies'a „Juna de romanu sum!“ Girland'a cea frumósá ce o capetá dsiór'a Lucretia Costa n'a numeratu atâte frundie de lauru, câte mane si câtu de, desu i-a aplaudatu publiculu si mai vertosu tinerimea. Pies'a acésta cantata cu o voce sonóra si acompániata pe pianoforte de degetele elastice a manutiiloru fragede si dragalasie a escitatu repetíte eschiamári de „sê traésca“ si „sê mai audímu“ — din partea întregulu publicu. Onóre la astfelu de june cu spiritulu natiunalu! Dlu Ilie B. inca a cascigatu ascultatoriloru placere

prin dechiamatiunea „Movil'a lui Burcelu.“ Concertulu se inchiaá cu „Corón'a Moldovei“, „Tatarulu“ si in fine cu „Resunetulu“ doritu de publiculu numerosu. Dame n'au fostu pré multe, dar cu atâtu mai multi domni au fostu, cari erau membri sinodulu eparchialu si membri partidei politice. Balulu a decursu in ordu frumosu. „Roman'a“, ca totu-de-una, a fostu desu repetíta. Venitulu curatu alu balulu este 170 fl. v. a. Ér a celui din carnevalu n'a fostu tocmai neinsemnatu. Elu a fostu 200 fl. v. a., care suma s'a transpusu la dlu Babesiu ca casieriulu fondulu teatrulu natiunalu. — In fine dlu Feieru inca merita tributulu multiamitei pentru activitatea documentata intru arangiarea acestui concertu. — u.

* * * (*O mare decadintia a spiritulu natiunalu*) trebuie sê existe in creerii acelora, cari sunt capabili a întrebuintiá armele persecutiunii in contra fratiloru de acel'a-si sange. O dorere nespusa ne petrunde cá suntemu siliti a inregistrá unu asemenea incidentu, si dorerea nóstra e si mai mare, vedíendu, cá scen'a se petrece chiar la Bucuresci, de unde noi in locu de persecutiuni, ne aseptamu chiar la contrariulu. In Romaní'a, afara de frigurile electorale, cari au prinsu pe toti alegatorii, mai domnesce si langórea membranei creiloru in capetele unoru ómeni colerici, cum sunt si cei de la „Trompet'a Carpatiloru“, caroru-a li s'a incuibatu fies'a idea cá ei pórtá in capu muntii Carpatiloru, si cá acestia amenintia a-i turtí ca si pe o musculitia, de cumva se va permite Romaniloru din Daci'a superióra, a mai trece preste Carpati in Daci'a inferióra, deci ei, ingroziti de inundare róga, conjura pe ministrulu Telu, a isgoní din Romaní'a „libera“ pe toti acei frati, cari cea mai mare parte facu pe dascalii de la institutele de invetiamentu.

* * * (*In Sigetulu Marmatiei*) stim. nostru amicu, dlu Simeonu Botizanu, a inceputu a tiené studintiloru romani prelectiuni din limb'a romana. Aceste se tienu in localitatea gimnasiulu reformatiloru, cá-ci calugarulu piaristu — provocandu-se la legile scolarie — a denegatu tineriloru nostri dreptulu de a si participá la asemenea adunári. Curiosu se mai practica la noi libertatea invetiamentulu!

* * * (*Numiri in functiuni.*) Dlu Aloisiu Vladu, jude la tabl'a reg. din Pesta fu numitu jude ajutatoriu la tribunalulu supremu. — Dlu dr. Iosifu Gallu, fostu referintu substitutu la curtea de cassatiune din Pest'a, e numitu jude suplinte de clasa prima la tabl'a reg. din Pesta.

* * * (*Hymen.*) Dlu I. Ioanovicu, negutiatoriu in Clusiu, si-a incredintiatu de fíitóri'a sócia pe frumós'a domnisióra Maria Janchi totu de-acolo. Fericirea sê li surida pentru totu-de-una!

* * * (*Hymen.*) Dlu Gavrilu Ardeianu, notariu in comn'n'a Repsigu, prefectur'a Aradu, s'a cununatu cu amabil'a dsióra Maria Bozganu, fic'a dlui proprietariu Teodoru Bozganu din Sinitea. Actulu cununieii s'a celebratu la 30 aprile. Li dorimu viétia neconturbata de suferintie!

* * * (*Hymen.*) Junele amplotiatu romanu din Sz. Odorheiu, dlu Patriciu P. Barbu, va duce la altar'u in 21 maiu pe amabil'a domnisióra Elena Grecu in S. Reginu. Li urámu viétia senina si felice!

= (*La a dów'a ilustratiune din nr. presinte.*) Calea ferata, ce duce din Oradea-mare la Clusiu e un'a dintre cele mai romantice ale imperiulu nostru. Ea trece prin pitoresc'a vale a Crisiulu rapede, care prin

cursulu seu fantasticu la ffa-care pasiu ofere câte unu tablou nou plinu de farmecu si incantare. Pe unde mai de multu chiar si venatorii cei mai curagiosi arare-ori rateciau, acolo adi fluera locomotivulu, ducându cu sine inaintare, prosperare si civilisatiune. Acésta cale pentru noi are si o ponderantia natiunala, câ-ci ea in mare parte trece printre Romani. E de doritu dara, ca poporulu nostru sê scia usă de timpuriu de bineface-rile ei, ca nu cumva strainii sê-lu ieie pe dinainte. A dōu'a ilustratiune din nr. acest'a represinta unu punctu principalu alu acestei cale ferate: statiunea de la Clusiu.

Literatura si arta

* * * (*Tragemu atentiunca*) on. publicu cotitoriu a supra piesei teatrale, a carei publicare se incepe in nrulu presinte, si cu atātu mai vêtosu, câ-ci autorulu ei este unu tineru studinte din Aradu. In timpul de acuma, candu vechii nostri poeti si literati amortîra mai de totu, ivirea unui talentu nou trebe sê fia in-timpinata cu búcuria de catra toti Romanii. Din acésta prima incercare, noi deducemu câ junele Alesandru Petrinu posedo unu talentu necontestabilu. Pentru aceea dara vinimu a-lu salută pe campulu literaturei natiunale; si cu atātu mai vertosu, cu câtu dinsulu ni promite a inavutî unu ramu de totu saracu la noi, literatur'a teatrala!

* * * (*La Gratiu*) in editur'a librariului Paulu Cieslar a aparutu brosiur'a prima alu unui opu intitulatu: „Resbelulu franco-teutonicu din 1870—71, — de A. Bujoru.“ Acestu opu — precum se anuncia — e in dice brosiure, si va contiené 120 de ilustratiuni; apoi in fine fia-care abonantu va capetá gratis unu tablou, care represinta orasiulu Paris. Pretiulu de prenumeratiune, pentru Austri'a: 4 fl., ér in Roman'i'a 10 lei noi. Brosiur'a prima ni-a si sositu si e ilustrata cu o multime de portrete de a le celebritătiloru, cari figurara in resbelulu decursu. Venitulu curatu este destinatulu pentru nefericitii francesi.

* * * (*Dlu I. C. Lerescu.*) profesorulu la scól'a de comerciulu din Galati, a scosu la lumina unu nou opu alu seu, intitulatu: „Eleminte de dreptulu comerciálu.“ Acestu opu imple o lacuna de multu tîmfta; mai are inse si unu altu meritu: autorulu s'a nevoitu a fi claru, simplu, precisu si ordinaru.

△ (*Tinerimea seminariala din Blasiu*) va tiené siedinti'a publica a societătii sale de lectura, la 16 maiu, dupa urmatoriulu programu: 1. Invocarea spiritulu santu. 2. Deschiderea, prin dlu prefectu de studii Gedeonu Blasianu. 3. „Unu cuventu in memori'a laureatulu poetu, Andreiu Muresianu“, de Georgiu Brateanu, teol. an. III rostitu de autorulu. 4. „Catra Martirii Romani din an. 1848—9“, poema de A. Muresianu, cantata de corulu seminariulu. 6. „Despre poesi'a epica crestina“, disertatiune apologetica de Alesandru Gram'a, teol. an. IV, cetita de autorulu. 7. „Éca, éca turturic'a“, poesi'a de Ioanu Badescu, cantata de corulu seminariulu. 8. „Mórtea lui Georgiu Sincaiu“, poesi'a de Iustinu Popfiu, declamata de Atanasiu Macelariu, teol. an. IV. 9. „Omenimea se deriva de la un'a, — ér nu de la mai multe parochie de ómeni, specifico diverse“, disertatiune de Sofroniu Pascu, teol. a IV, cetita de autorulu. 10. „Nu despe-rezu“, satira de V. Petricu, declamata de Ioane Vladu,

teol. a III. 11. Inchiderea. 12. „Mersulu lui Iancu“, cantatu de corulu seminariulu.

* * * (*Unu nou diuariu umoristicu*) a aparutu la Bucuresci sub titlulu „Sarsaila“, si va continuá a esí de trei ori pe septemana.

* * * (*Fóva Societătii pentru invetiatur'a poporului romanu*) in brosiur'a sa cea mai noua (11) publica urmatori'a seria de materie interesante. Regulamentulu sectiunii judetiului Némtiu a Societătii pentru invetiatur'a poporului romanu. Scól'a fatia cu famili'a si cu societatea, de Badilescu. Discursulu pronunsiatu cu ocaziunea deschiderii scólei normale infintiata de acésta societate, de I. Badilescu, directorele acelei scóle. Fragmente istorice, 1848 in Transilvani'a de P. Cernatescu. Cum se mesóra timpul, de St. C. Mihailescu. Prim'a scena din „Misantropulu“ de Molière, recitata la deschiderea conferintiiloru Ateneului Romanu pe anulu 1870—1871. Discursulu pronunsiatu cu ocaziunea inaugurării deschiderii conferintiiloru Ateneului Romanu, de P. S. Aurelianu. Concerte, artistulu Kletzer. Bugetulu instructiunii in Russi'a.

△ (*Din calindariulu „Amiculu poporului“ pe 1871*) se mai afla de vendiare vre-o suta de esemplarie. Doritorii binevoiesca a se adresá la dlu Vis. Romanu in Sabiu.

Din strainetate.

= (*Din Berlinu*) s'a datu guvernulu de Versali'a unu terminu preclusivu, candu va urmá intrevinerea trupeloru nemtiesci, déca pana atunci guvernulu nu va poté deveni domnulu situatiunii. Terminulu se tiene in secretu, inse se crede câ e diu'a de 15 maiu. Tóte retramiterile ulterioare ale prinsonieriloru francesi sunt sistate.

= (*Ultim'a dorintia.*) Lordulu Co...ksons, inainte cu câte-va lune inca, prevediendu apropiarea mortii, facu urmatoriulu testamentu: 1. Fiindu inca in deplinu ratiunamentu, si dorindu ca starea mea sê nu fia intrebuintiata reu, am impartit'o in modulu urmatoriu. Lasu 100 livre ster. ospiciulu de nebuni, cari au fostu cea mai mare a mea distractiune; lasu 300 livre ster. nevestei mele; si mai lasu 1 livre, 19 sel. si 1 pence servitorulu meu. care mi-a fostu fidelu. In câtu pentru mine, dorescu, si lasu cu juramentu, ca sê nu me ingrópe, ci voui ca sê fiu arsu, si cenusi'a mea aruncatu in ventu. La mórte-i acestu testamentu fu cetitu auditorulu, a supra caruia produse o mare sensatiune. — Avereu fu impartita intocmai, si elu arsu, (usu din seculii cei mai inapoiati), si cenusi'a aruncata venturiloru. Astu-felu de gusturi mari si nobile au mai toti englesii!

= (*Unu americanu sîretu.*) Pe calea ferata de la Boston spre Farmington caletoriau patru comercianti totu cu acel'a-si scopu, adeca pentru ca sê-si asigureze pretensiunile la tribunalulu din Farmington contr'a unui altu comerciantu falitu. — Candu au ajunsu la statiune, trei comercianti au ocupatu unic'a trasura cu unu calu ce erá acolo, éra pe tovaresiulu loru l'au lasatu cu buzele umflate pe josu. Acest'a inse numai decâtu observandu intentiunea tovaresiloru sei, a cumpe-ratu calulu birjarului, s'a suitu calare, si a lasatu pe tovaresii sei in birja. — Candu au sositu acesti-a in orasiu, tovaresiulu loru si secuestrase tóta averea falitulu.

Glume si nu pré.

— Lauda Domnului, câ ati sositu ambele in deplina sanatate! De siguru ati caletoritu fórte bine!

— Pana la a trei'a statiune amu fostu numai singure in cupeu, dar atunci intrâ unu june. Intipuesce-ti perplesitatea si fatalitatea nóstra!

— Din caus'a unui tineru?! Ah! ce lucru de risu! Perplesitate! Pe mine nici doi inși nu m'aru fi adusu in perplesitate.

— Nici noi n'amu fi simțitu nici o perplesitate, de cumva aru fi intratu — doi!...

O féta pré négra, ce orâ imbracata tóta in haine albe, intrebâ pe alt'a:

— Câ cum e dins'a in hainele acele?

— Da tocm'a ca o musca in laptele dulce — respunse cealalta.

— Marf'a ta! Marf'a ta! strigâ sierbitórea spai-mentata catra dóm'n'a sa.

— E bine, ce necadiu? ce te-a ajunsu?

— O! Domnedieule, feciorulu gradinariului a cadiutu de pe arbore, si si-a ruptu amendóue picio-rele!!

— O tu prósta.... cum sparii omulu! Cugetam, câ mi-a peritu frumós'a-mi — pasere!...

Unu omu, carui-a i erâ perulu capului de totu negru, ér barb'a carunta, merse la crisma unde lu-vediu unu omu necunoscutu; mirandu-se acest'a de unu astfelu de contrastu intrebâ de vecinulu seu, care cu-noscea pe omulu cu barb'a carunta, câ cum de e omulu acel'a asié?

— Hei fetulu meu! da acel'a mai multu a lucratu in viéti'a lui cu — falc'a, decâtu cu capulu.

Gâcitura de semne.

De Demetriu Iosofu.

É, a óla ± e ' = „li > „a! e
 A „, > e :: e X u, > e = u „, ai ? i = u;
 ± e ± o! e! e! a > „, a „, a! e
 :: a = | e a = i „, a - „, i i = > i = u.
 „, a > i u! e = „! X c ' = „i e! i > „, ! a i = e
 ± a! = u : o „, u X a > e : o! = e > X u;
 O > i „, „i! e „e! e „, i e = e
 : e : a „, e = „, u . u ! o „, a = e > X u
 ± i „, - o ? i „, i a, a a ± u . : X e,
 X i = e - o - é, = u > e „, ai ± u X e.
 I o > i Δ u ? u . : X a = u.

Deslegarea gâciturii de siacu din nr. 13.

Celu-ce a sa viéti'a tierii sale 'nchina,
 Móre ca lumin'a intr'a sa lumina;
 Astu-felu decâtu lantiulu bratiulu sê ne 'nceinga,
 Ce-i Romanu, ce-i nobilu, asta-di sê se stinga!
 Bolintineanu.

Deslegare buna primiramu de la dlu Ludovicu Salzman.

Post'a Redactiunii.

Aradu. D-ei Ileana. A sositu candu astalaltu deja fu culésa. De alta-data mai de graba si mai pe — scurtu. Salutare!

Beiusiu. Dsiórei A. S. Ne mai avendu esemplare complete din inceputulu anului, abonamentulu s'a incrisu pe 9 luni, apr.—dec. (7fl. 50.) Pentru sum'a restanta vomu tramite cele trei tomuri aparute din „Cavalerii Noptii“ (2 fl.) si portretulu lui Brateanu (50 cr.)

M. B. Ne intrebî, ca óre primimu noi anecdote? Primimu da cu placere, ma inca si versuri populare umoristice — catu de multe.

Rusiu-de-josu. Ne mai avendu esemplare complete din inceputulu anului, fói'a ti-se tramite numai de la nr. 14, espirandu abonamentulu cu finea lui sept.

Contele si fic'a sa. Traductiune debila. Nu se póte publicá.

Or'anulu. Se va publicá.

La mormentulu lui A. H. Prosa in versuri, compuse intr'unu metru catu se póte de uriciosu.

Petridulu-de-midilocu. Cartea se va tramite in septeman'a acést'a negresitu. Ceremu cusele nóstre pentru intardiare, care proveni din caus'a, ca unu amicu alu nostru a intrebuintiatu-o la unu opu alu seu. Inca odata mii de scuse!

Oradea-mare. Cetesce post'a redactiunii din nr. 13, si de acolo vei aflá, ca toti au platitu, nu numai dta. De ai fi cetitu celu pucinu invitarea de prenumeratiune, n'ai scrie totu reclamatiuni de aceste. Deslegarile de siguru nu au sositu la noi. Epistol'a aceea a ratecitu intre scrisorile nóstre.

Suplementu „Cavalerii Noptii“ tomulu IV, cól'a IV.

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piat'a Pesciloru, Nr. 9.